

ESPOSTI

2 - 2024

Toimitus

Kaapo Ovaskainen

Laura Lund

Tomas Rajaniemi

Eerika Oksanen

Mimi Keränen

Vanja Kailu

Susanna Akkila

Sisällysluettelo

(klikkaa otsikkoa päästäksesi kyseiselle sivulle)

Pääkirjoitus

Terkut lukulomalta! 4

Myrkyllinen hedelmä 6

Mitä kuuluu, alumni? 9

Kustantamon sykkeessä

Haastattelussa Tammen kustannus-
toimittaja Johanna Harkkila 11

Kirjavinkki: Kolme tarinaa Kiinasta 17

Munivat multitaitajat 18

Diplomeita kohti 21

Musiikin lukiodiplomi 21

Liikunnan lukiodiplomi 23

Kuvataiteen lukiodiplomi 26

Pääkirjoitus

Terkut lukulomalta!

(Kirjoitettu 3.3., ennen yo-kokeita)

Kaapo Ovaskainen

Opiskeltavaa riittää, mutta aika loppuu kesken. Stressitasot ovat korkeimmillaan ja jatkuva jännitys sävyttää jokapäiväistä aikataulua. Lukuloman aikana meidän oletetaan pönttäävän, lukevan, harjoittelevan, kertaavan ja opiskelevan epäinhimillisiä määriä päivässä. Mikäli aikataulusta tippuu edes yhden päivän, saattaa se viedä seuraavan päivän ansaitut yöunet. Kuuden viikon aikana on tarkoitus haalia kasaan kaikki lukion ja elämän aikana opittu ja sitten varsinaisena koepäivänä survoa se ahtaisiin abitin laatikoihin kokeessa, jossa meitä toisistaan kilpailijoina eroittaa vain sanavalinnat ja ilmaisutaito, ei värikkäät persoonat tai omalaatuisuus. Muista kirjoittajista olisi ideaalia poiketa, mutta se tuntuu lähes mahdottomalta klaustrofobiaa herättävissä tekstikentissä, joiden ainut vastaus tiedonvuodatukseen on merkkien määrä.

Vaikka välillä itsekin olen tipahtanut aikataulusta tai ottanut huilipäivän, tuntuu, että kyllä tästä selviää. Yo-kokeissa pitää vain muistaa vastata juuri siihen, mitä kysytään ja tilaisuuden tullen sulloa mukaan ylimääräistä sydämen sivistystä, koska myös sitä yo-kokeessa mitataan. Kyseessä on osittain myös kypsyyskoe, josta kotiuttaa pisteitä jo siinä vaiheessa, kun muistaa pysyä asiallisena ja täsmällisenä. Maalaisjärjellä ja perustiedoilla pystyy rakentamaan korkeisiinkin pisteisiin yltäviä, asiantuntevia, esseitä. Ei siis kannata jäädä jumiin siihen, mitä ei osaa, vaan keskittyä siihen, mitä jo osaa ja ottaa siitä kaikki hyöty irti! Kaikkea ei tarvitse, eikä pidä, osata.

Opiskelun ohella toivottavasti kaikki ovat muistaneet myös nähdä kave-
reitaan, käydä ulkona ja nauttia elämästä. Lukuloma tarjoaa ainutlaatuisia
mahdollisuuksia ottaa vapauksia kaksi ja puoli vuotta kestäneestä tasai-
sesta täydestä lukkareista. Käykää keilaamassa, laskettelemassa tai edes
syömässä ja jakamassa stressiä kavereiden kanssa! Yo-salissa voidaan
fiilistellä ja niin sanotusti paukutella henkseleitä, koska jos me – Jyllan abit
– ei osata vastata kokeiden kiperiin kysymyksiin, niin ketkä sitten?

Sarjakuva: Vanja Kailu

Myrkyllinen hedelmä

Tomas Rajaniemi

Ajatus tulevasta kokeesta pyörii päässä. Tavoitteena oli aloittaa lukeminen viikko tai kaksi sitten. Eteen tulee kuitenkin aina jotain tärkeämpää, pikemminkin sanottuna mielekkäämpää, joka lopulta voittaa kokeeseen pönttäämisen. Verenpaine nousee, stressi kasvaa. Ajatuksista työntyy viimeinen oljenkorsi, lunttaaminen. Sanat vain ilmestyvät kämmenelle, penaaaliin, kynän varteen.

Edellä esitetty kauhukuva ei perustu tositapahtumiin, enkä yritä missään nimessä turhaan peitellä aloituksen augmentatiivisuutta. Tässä tekstissä aiheena on kuitenkin lunttaaminen ja plagiointi niiden realistisissa muodoissa. Kirjoitusta varten on kuultu sekä oppilaita että rehtori Juha Kiviojaa.

OPKH:n jäsenille ja muutamalle muulle opiskelijalle esitetyn kyselyn perusteella lunttaaminen ei ole kovin yleistä ja jos sitä on joskus tehty, se on ollut suurimmaksi osaksi pienimuotoista. Samankaltainen tulos näkyy myös rehtorin vastauksessa, kun kysyttiin lunttaamisen ja plagioinnin yleisyydestä:

“Lunттаamista ja plagiointia tapahtuu jonkin verran. Tekoälyn yleistyminen on jonkin verran näkynyt epärehellisessä toiminnan yleistymisessä opiskelijatöissä. Osittain tämä saattaa johtua ajattelmattomuudesta.”

Tekoäly ja siltä alalta tunnetuksi tullut ChatGPT, joita käsiteltiin viimeksi Niklas Ottelinin kirjoituksessa *“Tekoälyä nyt ja tulevaisuudessa”* (Eposti 3-2023), ovat herättäneet mielenkiintoa opiskelijapiireissä. Myönnän itsekin kokeilleeni ChatGPT:n kykyjä joidenkin tekstien kirjoittamisesta. Ikävä kyllä, tai ylioppilaskirjoituksia ajatellen onneksi, jouduin pettymään sovel-

luksen kykyyn tuottaa persoonallista ja puhuttelevaa tekstiä, enkä ole sen koommin tekoälytuottoiselta tekstiltä paljoa odottanut.

En ole itse luntannut tai en sitä tässä tekstissä ainakaan myönnä. Toisaalta, jos jostain syystä tulisi nk. pakottava tarve luntata tai plagioida, mitä kiinnijäämisestä seuraisi? Seuraava lainaus on koulumme opinto-oppaan osiosta Luntaaminen ja plagiointi:

"Jos havaitaan vilppiä, siihen liittyvä koe, tutkielma tai muu työ hylätään. Tämä voi johtaa myös siihen, että kurssia ei ole mahdollista arvioida. Kotiin ollaan aina yhteydessä, lisäksi asiasta tiedotetaan kaikille opettajille. Tapauskohtaisesti harkitaan lukiolain mukaisten rangaistusten käyttämistä."

Aika ikävän kuuloista, eikö? Opiskelijoiden kyselyssä pyysin valitsemaan seuraavista adjektiiveista kaksi, jotka kuvaavat tekstiä parhaiten: ahdistava, ankara, ennaltaehkäisevä, oikeudenmukainen, vakava, vastuullinen. Kaksi suosituinta adjektiivia olivat **ennaltaehkäisevä** ja **vakava**. Perusteluissa tuotiin esille erityisesti sitä, että nämä epämiellyttävät seuraukset estävät luntaamisen yleistymistä.

Seuraukset voivat itsessään tuntua ahdistavilta ja joissain tapauksissa kohtuuttomilta. Toisaalta, edellä esitetystä lainauksesta ja siinä mainituista lukiolain mukaisista rangaistuksista kysyttäessä rehtori tuo esiin ohjeistuksessa piilevän joustavuuden:

"- - Kokeita ja tutkielmia on paljon erilaisia, jolloin hylätyn osuuden laajuutta pitää harkita tapauskohtaisesti. Tämä ohjeistus antaa lähtökohdan ja varoituksen siitä, mitä epärehellisestä toiminnasta voi seurata. Lähtökohtaisesti epärehellisesti tehty tuotos hylätään, mistä voi seurata, että kurssia ei välttämättä pysty arvioimaan."

Kotiin olemme aina yhteydessä, mutta muille opettajille ilmoittamisessa olen käyttänyt paljon harkintaa. Lukiolaissa ei ole kuin yksi

rangaistus. Se on koulusta erottaminen. Siihen voitaisiin päätyä, jos opiskelija toistuvasti syyllistyisi epärehelliseen toimintaan. Näin ei ole onneksi koskaan minun aikana tapahtunut.

Jos seuraukset olisivat mustavalkoisia, esimerkiksi koko kurssi keskeytettäisiin jokaisesta lunttaamisesta, seuraamukset olisivat joskus liian ankaria. Lisäksi ei ole aina tarpeellista ilmoittaa lunttaamisesta kaikille opettajille. Riittää, että ilmoittaa opettajille keiden kokeissa vastaavaa lunttaamista on saattanut tapahtua hiljattain esimerkiksi samalla päättöviikolla.”

Siis aivan kuten ihmisetkin, lunttaamis- ja plagiointitilanteet ovat yksilöitä ja erilaisiin tilanteisiin sovelletaan erilaisia toimenpiteitä. Tämä ei kuitenkaan tarkoita sitä, että mihinkään vastaavaan tapahtumaan suhtauduttaisiin liian kevyellä otteella. Onko lunttaaminen toisaalta edes lukiossa tarpeen? Tässä vielä rehtorin viesti lunttaamista tai plagiointia harkitsevalle:

“Lunttaaminen ja plagiointi on aika erikoista lukiossa, koska käytännössä opiskelija ei hyödy siitä juuri mitenkään. Kurssitöiden ja kokeiden tekemisen tarkoitus on saada oppimisen kannalta tärkeää palautetta opettajalta. Jos töitä ei tee itse, siitä ei myöskään saa palautetta, jolloin iso osa oppimisesta jää tapahtumatta. Toisaalta lukion arvosanoilla ei ole oikeastaan mitään merkitystä, joten miksi hankkia parempia arvosanoja lunttaamalla?”

Mitä kuuluu, alumni?

Angelika Provalskaja, ylioppilas keväältä 2023, olit tosi aktiivinen jylläläinen: olit mukana oppilaskunnan hallituksessa ja Espostin päätoimittaja. Mitä sulle kuuluu nyt?

Tällä hetkellä vietän välivuotta ja teen töitä ala-asteella koulunkäynnin- ja iltapäiväkerhonohjaajana sekä oon mukana Ruisrockin Ruissiraadissa. Näiden ohella vietän paljon aikaa teatterilla, läheisten kanssa hengailen ja kaiken näköistä puuhastellen. Parhaillaan on myös yhteishaku käynnissä, joten pääsykokeisiin treenaaminen on kanssa iso osa arkea.

Esiinnyt Masalan nuorisoteatterin kevään uutuudessa. Milainen esitys on luvassa?

Kahdeksan naista on Masalan Nuorisoteatterin sivuiltakin löytyvän lainauksen mukaan "perinteistä dekkarin rakennetta noudattava, yhdessä huoneessa tapahtuva tyylitelty komedia, jossa parodioidaan Agatha Christiellekin ominaista teatraalisuutta". Esitys on ranskalainen 50-luvun teksti, joka on täynnä mysteereitä, monenlaisia ihmissuhteita ja persoonia. Sitä ei tarvitse sen enempää selittää, se täytyy kokea!

Rakastat teatteria. Kerro, miksi se on niin tärkeä taiteenmuoto!

Teatteri on mulle supertärkeä taiteenmuoto sen takia, että se on se oma juttu, siinä on jotain spesiaalia. Se on asia, jonka tekemis-

tä kohtaan tunnen paloa ja intohimoa. Teatterin avulla pääsee ilmaisemaan itseään lukemattomilla eri tavoilla. Se antaa jatkuvasti mahdollisuuden kehittyä, tulla entistä paremmaksi ja oppia sekä kokeilla uusia tekniikoita. Teatterissa on todella paljon eri tyylejä tehdä asioita ja niin paljon koettavaa sekä kokeiltavaa, että tässä kontekstissa koen jopa aiheelliseksi sanoa, että mahdollisuudet on rajattomat.

Teatteri on parhaillaan myös happirako, niin tekijälle kuin katsojallekin. Se on hyvä väylä saada kaikki ajatukset ja tunteet ulos sekä saada ne samalla hetkeksi unohtumaan. Vaikka teatterilla onkin syvä merkitys, niin on sillä niinkin simppeliltä kuulostava tehtävä kuin viihdyttäminen. Vaikka viihdyttäminen kuulostaa yksinkertaiselta, se on yksi tärkeimmistä ihmiskuntaa pystyssä pitävistä elementeistä. Viihteen avulla pääsee parhaimmillaan hetkeksi ihan eri maailmaan, ja se jos jokin on tavoittelemisen arvoinen tunne.

Teatterissa kiehtoo myös monipuolisuus ja muuntautumiskyky. Roolin takana voi olla kuka tai mikä vaan. Teatteri antaa hetkeksi mahdollisen irtaantua todellisuudesta, tai vaihtoehtoisesti palauttaa siihen takaisin. Teatterissa pääsee tekemään jotain tärkeitä, niin itselle kuin muillekin.

Kiitos, Ansku ❤️ Break a leg ❤️

Kustantamon sykkeessä

Haastattelussa Tammen kustannustoimittaja Johanna Harkkila

Eerika Oksanen

Moni meistä lukiolaisista varmasti miettii, mitä sitä lukion loputtua tekisi. Olisiko hyvä jatkaa opintoja, käydä intti vai pitää kenties välivuosi? Joku seisoo haarautuvan polun edessä, kun taas toinen hapuilee tietään metsän halki edes löytääkseen sen polun. Jotkut ovat jo kuitenkin päätöksensä tehneet ja kulkevat nyt varmoin askelin omaa polkuaan pitkin.

Minäkin mietin vielä, mihin suuntaan lähden lukion jälkeen. Selvää on kuitenkin, että haluan tulevien opintojen ja töiden liittyvän jollakin tavalla kirjallisuuteen. Minulle tarjottiin mahtava tilaisuus haastatella Tammella työskentelevää kustannustoimittajaa!

Kyselin häneltä hänen työstään, mutta myös kirjallisuudesta yleisesti. Se on mielenkiintoinen aihe, josta rakastan jutella. Kirjallisuus on moninaista, joten siitä saakin paljon puhuttavaa. Siirrytään nyt kuitenkin kysymysten ja upeiden vastausten pariin:

Millainen on tyypillinen työpäiväsi?

Kaikki työpäivät ovat erilaisia, mikä on kiva juttu! Tänäpä esimerkiksi olen hoitanut haastattelutilannetta, kun kirjan tekijästä on tehty juttua aikakauslehteen. Olen buukannut ja vastaanottanut maskeeraajan ja juttua tekevän toimittajan, miettinyt valokuvaajan kanssa kuvauspaikkoja ja hoitanut kirjailijan vauvaa haastattelun ajan. Seuraavaksi tapaan lounaalla kirjailija-kuvittaja -parin, joiden kanssa mietitään pian ilmestyvän lastenromaanin markkinointi- ja viestintäasioita. Illepäivällä on luvassa vielä kaksi kokousta, joista toisessa suunnittelemme kollegoiden kanssa amerikkalaiskirjailija Elizabeth Stroutin Suomen-

vierailua. Työhöni kuuluu myös kirjojen lukemista ennen niiden ilmestymistä, juttukulmien ideointia niiden pohjalta, toimittajien kontaktointia ja kirjojen esitelyä ja juttujen ehdottamista heille, tiedotteiden kirjoittamista, tapahtumien järjestämistä ja kirjailijoiden haastattelemista kirjamesseilla.

Mikä on työssäsi parasta?

Parasta on kiinnostavien ihmisten tapaaminen ja hyvien kirjojen lukeminen. Työ on merkityksellistä ja vaihtelevaa.

Miten digitaalinen maailma ja sen kehitys ovat muuttaneet töitä kustantamoissa?

Todella paljon, ja lisää muutoksia on varmasti tulossa! Lukuaikapalveluiden tulo viitisen vuotta sitten on tuonut markkinoille digitaaliset formaatit. Tämän myötä kustantamoon on tullut uusia työtehtäviä, ja kirjan tekoprosessi on muuttunut. Markkinoinnissa ja viestinnässä sosiaalinen media on tullut koko ajan tärkeämmäksi.

Luetko itse paljon?

Luen ja kuuntelen paljon, sekä työn puolesta että huvikseni. Työtä varten luen kirjat yleensä käsikirjoitusvaiheessa. Kustantamon muut kiinnostavat kirjat luen sitten painettuna, tietokirjat yleensä kuuntelen äänikirjoina.

Uskotko, että tekoäly tulee uhkaamaan kirjallisuusalaa? Uhkaako se sitä jo mahdollisesti nyt?

En usko että uhkaa, mutta muuttaa varmasti. Nopeimmin se vaikuttanee kirjojen kääntämiseen ja äänikirjojen tuotantoon. On hyvä pysyä ajan tasalla kehityksen suhteen ja hyödyntää parhaat palat. Uskon, että tarinat ja kirjailijat niiden takana kiinnostavat kyllä jatkossakin.

Millaisia ominaisuuksia arvostat hyvässä kirjassa?

Koska luen paljon, innostun aina siitä, kun kirja onnistuu yllättämään – se on tällaiselle paatuneelle lukijalle parasta! Hyvää huumoria on vaikea tehdä, joten arvostan aidosti hauskaa tekstiä. Lomilla on ihana uppoutua paksuun kirjaan, mutta työkirjojen ollessa kyseessä ilahdun suppeasta sivumäärästä.

Lempikirjailija (maailmalta, Suomesta tai vaikka molemmista)?

Rakastan W. G. Sebaldin kirjoja, joita olen myös saanut kunnian kustannustoimittaa. Esimerkiksi Saturnuksen renkaat (suomentanut Oili Suominen) on todella hieno. Keltaisen kirjaston muita suosikkejani maailmalta ovat Alice

Munro ja Jennifer Egan. Olen myös saanut tavata hienoja kirjailijoita – heistä Haruki Murakami, Paul Auster ja Édouard Louis ovat mahtavia tyyppejä! Kotimaisista kirjailijoista olen viime aikoina fanittanut esimerkiksi Saara Turusta.

Ehkäpä tämä saa jonkun lehden lukijoista innostumaan kirjallisuudesta ja siihen liittyvistä aloista. Kysymyksiä oli oikein mieluisaa keksiä ja vastauksista sain paljon irti!

Johanna Harkkila on mm. Jyllän alunnin Janne Malisen kustannustoimittaja. Janne on käynyt kertomassa työstään myös meillä!

Valtavat erityiskiitokset Johanna Harkkilalle, joka jaksoi vastata kaikkiin kysymyksiini!

*Tammelta lähetettiin lukuterkut jyllalaisille. Kiitos,
Johanna ❤️*

Kielikylpyä ja Tšehovia

Tomas Rajaniemi

Anton Pavlovitš Tšehov

Syntyi: 1860 Taganrog, Venäjä

Kuoli: 1904 Badenweiler, Saksa

Ammatti: kirjailija, lääkäri

Tunnettuja teoksia:

Paksukainen ja ohukainen (1883), *Lokki* (1895), *Vanja-eno* (1900)

Muotokuva: Osip Emmanuilovitš Braz (1898)

Helmikuun alussa venäjän ryhmäni sai opettaja Sirpa Piispaselta ainutlaatuisen tilaisuuden. Pääsimme monelle jyllalaiselle tuttuun Lippulaivan kirjastoon kuuntelemaan venäjänkielistä luentoa aiheesta Anton Tšehov ja hänen aikakautensa: Tšehontesta ”Sahaliniin” ja ”Kirsikkapuistoon”. Tähän väliin mainittakoon, että opiskelen venäjää lyhyenä aineena, ja kielitaitoni on hyvin rajallinen. Ymmärsin puheesta korkeintaan 10%, mutta onneksi luennoitsija käytti havaintomateriaalia, joka auttoi hahmotamaan oleelliset asiat.

Käsittelimme luentoa seuraavalla oppitunnilla, jolloin ne ymmärtämättä jääneet puuttuvat palaset alkoivat loksahdella kohdilleen. Tšehov eli köyhässä kuuden lapsen perheessä ja koulupäivien jälkeen hän joutui auttamaan isäänsä kaupassa sekä laulamaan isänsä tahdosta kuorolaulua. Hän muutti perheineen pakon edessä Moskovaan, jossa hän aloitti lääkäriopintonsa ja aloitti lyhytnovellien kirjoittamisen perheensä taloudellisen tilanteen parantamiseksi.

Tšehov matkusti 30-vuotiaana kaukoitään Sahalinin rangaistussaaarelle ja kirjoitti kokemuksistaan keskustelua herättäneen matkakertomuksen. Matkalta palattuaan hän asettui Moskovan lähelle Melihovaan ja aloitti näytelmien kirjoittamisen. Hänen ensimmäinen näytelmänsä "Lokki" (Чайка) sai ensi-iltansa Pietarissa vuonna 1886. Näytelmä oli hidastempoinen ja tapahtumien välissä saattoi olla pitkiäkin taukoja. Nopeaan tapahtumakulkuun tottunut yleisö buuasi, mikä ajoi Tšehovin pitkään masennukseen.

Tšehovin tyyli oli kuitenkin tuleva mullistamaan venäläistä kirjallisuutta. "Lokki" esitettiin seuraavan kerran kolme vuotta myöhemmin Moskovassa suuren suosion saattelemana ja Tšehovin muutkin teokset alkoivat menestymään. Tšehovin elämää oli nuoresta asti värittänyt tuberkuloosi, jonka vuoksi hän muutti vuonna 1889 lämpimämmän ilmaston ääreen Krimille, jossa hän ehti asua ja kirjoittaa viisitoista vuotta. Viimeisinä kuukausinaan hän muutti Saksaan Badenweilerin kylpyläkaupunkiin ja kuoli siellä lopulta vain 44-vuotiaana.

Pidän Tšehovin elämää eittämättä mielenkiintoisena hänen kohdatessaan monia haasteita ja muutoksia. Hänen teostensa objektiivisuus ja päämäärättömyys kiehtovat minua, ja pidän hänen melankolisen realistista ajatustyyliänsä hyvin samaistuttavana. Näistä syistä kirjahyllyssäni odottaa nyt erään venäläisen kirjailijan novellikokoelma, joka onnistuneesti jarruttamaan tätä jatkuvassa murroksessa elävää kiireistä ja monimutkaista maailmaa.

“Kerronnan yksinkertaisuus on niin yksinkertaista, että se herättää kylmiä väreitä, taide on siinä lähellä loppuaan, tyhjyyden partaalla, ja vaatii tarkkuutta nähdä, että tässä tyhjyydessä onkin – kaikki”.

- kirjailija Dmitri Merežkovski

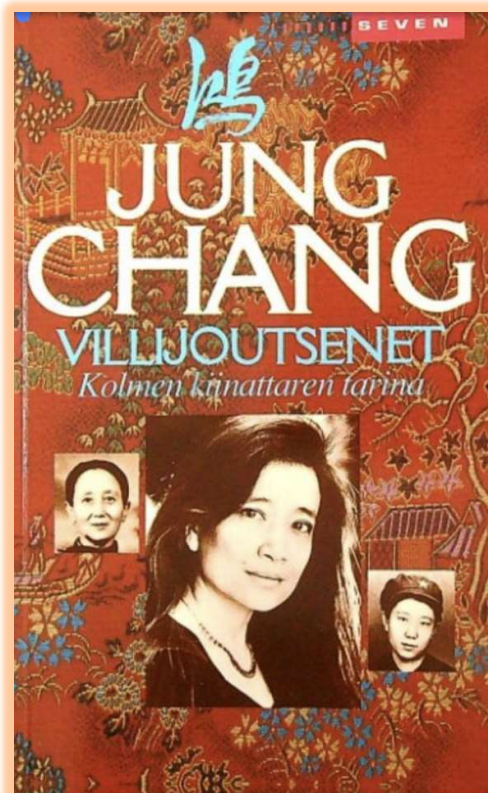
Kirjavinkki: Kolme tarinaa Kiinasta

Mimi Keränen

“Isä on rakas, äiti on rakas, mutta kukaan ei ole rakkaampi kuin ruorimies Mao”

Kirja kertoo kolmen naisen tarinasta, isoäidin, äidin ja tyttären. Isoäiti, kirjan ensimmäinen kiinatar, syntyi Kiinan keisaridynastian murenemisen aikoihin ja eli epävarmoina aikoina, ihmisten käsitys vallasta ja johtajuudesta oli sekaisin. Äiti kommunismin ajoilta, syntyi 1931 sisällissodan aikana. Hän eli kommunismin aikaa, ja oli jopa tärkeässä asemassa Kiinan kommunistisessa puolueessa. Jung Chang, kirjan viimeinen kiinatar, tytär ja kirjailija, joka eli kommunismin loppua. Chang pääsi pakenemaan Yhdysvaltoihin nuorena aikuisena, jonka takia hän pystyi kirjoittamaan kirjan ilman pelkoa sensuurista.

Usein oletetaan, että raakuus loppui kauan kauan sitten, mutta se on aina ollut arkipäivää. Kirja herättää kauhua, lukeminen vie ihmisyyden tunnetta, ja tulee ontto olo. Ihmiset vaikuttavat epäinhimillisiltä kertakäyttöisiltä nukeilta, joilla on turhan helppoa leikkiä. Vuosien ja vuosikymmenten propaganda ja perustarpeiden avulla kiristäminen saa kenet tahansa tappamaan varpusiakin. Mutta nuket eivät ole pahoja, vaikka niillä leikitään. He, ketkä leikkivät nukeilla, ovat pahoja ja inhottavia.

Munivat multitaitajat

Susanna Akkila

Keitä ovat Anita, Cynthia ja jengi? He ovat inkoolaisia monen asian mestareita, jotka löytyvät eläintenkouluttajan, erityisopen ja työnohjaajan Liisa Säkäjärven ja hänen perheensä kotoa.

Liisa käyttää kanoja työkavereinaan monessa roolissa. Esimerkiksi koiranpentukoulu alkaa omistajien opettamisella: positiivinen pedagogiikka tuottaa tulosta, kun pentua palkitsee oikea-aikaisesti, mikä on yllättävän vaikeaa. Sen harjoittelussa auttaa nopeasti reagoiva kana, jota tiuhaan palkitsemalla voi opettaa vaikka vetämään traktoria!

Kuva: Susanna Akkila

Älykäs lintu sopii myös työnohjaukseen. Liisa kertoo, että ryhmätehtävissä, joissa kana on mukana, pääsee kiinni kipupisteisiin ihan eri tavalla kuin muiden harjoitteiden avulla.

Tänä keväänä kotkottajia voi ihaila myös valkokankaalla Heinähattu, Vilttitossu ja kana -elokuvassa. Filmitähdet tekevät taitavaa roolisuoritusta ja yleistä ihastusta on herättänyt vahva tulkinta tekstistä.

Kuva: Jana Machackova-Oey

Esimerkiksi kohtauksessa, jossa kana piti saada uhittelemaan ihmisnäyttelijälle, lintu keksi itse lentää jalkoihin ja lähteä näyttävästi pois. Ohjaaja kysyi vaikuttuneena, käviväthän kamerat! Harva kohtaus nimittäin saadaan niin sanotusti kerralla purkkiin. Työtiimi ihmetteli monesti, miten taitavia eläimet olivatkaan. Liisa kertoo nauraen, että automatkalla kuvauspaikalle kuunneltiin leffan käsikirjoitus äänikirjana, ja kanat taisivat siinä vaiheessa omaksua tekstin jo hyvin!

Kanoilla on toki kanojen prioriteetit. Silloin kun munitaan, muuta ei tehdä. Siinäpä oppia meille kaikille: tehdään yksi asia kerrallaan - ja kunnolla.

Lisää eläinten positiivisesta pedagogiikasta

www.pompsis.fi

Diplomeita kohti

Moni haluaa syventää oppiaineiden omaksumista, päästää omat taitonsa kunnolla irti ja rakentaa ehkä jopa siltoja tulevaisuuteen - diplomien avulla!

Kevään Esposteissa avataan, mitä talossamme on tarjolla tällä hetkellä. Tarttukaa kiinni:

Musiikin lukiodiplomi

Roope, musanopemme:

1. Kerrotko lyhyesti lukiodiplomista?

Musiikin lukiodiplomi tehdään ns. näytesalkkuna, johon lukiolainen kerää ohjeistuksen mukaisesti näytteet musiikillisesta osaamisestaan ja harrastuneisuudestaan. Oppilas voi tehdä oman projektin näytteeksi tai kerätä lukion aikaisesta toiminnasta näytteet. Näytteet voivat olla videoita, nuotteja, äänitteitä, sävellyksiä tai kirjallisia töitä riippuen siitä, millaista osaamista opiskelija haluaa tuoda esiin. Näytteiden lisäksi työhön kuuluu kirjallinen osuus, jossa opiskelija kuvaa ja reflektoi projektiaan /työtään sekä näytteitä.

Musiikin lukiodiplomin tekee yleensä muutama opiskelija vuosittain.

2. Miksi suosittelet diplomia juuri musiikissa?

Itse olen aikanaan hyötynyt lukiodiplomista hakiessani opiskelemaan musiikinopettajaksi. Sain korvattua lukiodiplomin arvosanalla yhden kirjoi-

tettavan aineen taustapisteissä pääsykokeisiin. Toisin sanoen, jos olet kiinnostunut hakemaan lukion jälkeen musiikkiin liittyvälle alalle, siitä voi olla hyötyä. Lisäksi tiedän sisäpiiritietona, että on tulossa uudistus lähivuosina, jossa mm. musiikin lukiodiplomin suoritusta ollaan muokkaamassa. Tavoitteena on nostaa diplomisuoritus kirjoitettavien aineiden arvoiseksi suoritukseksi. Eli tulevaisuudessa diplomilla voi olla paljon suurempikin merkitys jatko-opiskelupaikkaa hakiessa. Mielestäni kuitenkin tärkein syy tehdä diplomi on, että se on ainutlaatuinen kokemus päästä esimerkiksi järjestämään oma konsertti tai säveltämään omaan musiikkia. Oppimiskokemuksena ja musiikillisen kehittymisen kannalta todella ainutlaatuinen mahdollisuus. Suosittelen lämpimästi kaikille musasta kiinnostuneille!

Diplomikonsertti järjestettiin Jyllassa Reksintien auditoriossa. Esitys oli todella kovatasoinen. Kuva: Susanna Akkila

Liikunnan lukiodiplomi

Eerika Oksanen

Jyllassa on paljon erilaisia liikuntamahdollisuuksia, joista yksi on suoritettava liikunnan lukiodiplomi. Kysyin koulumme liikunnan ja terveystiedon opettajalta Julius Laukalta tietoa kyseisestä diplomista ja sen suorittamisesta. Hän kertoi myös parista muusta upeasta liikkunnankurssista, joita koulumme tarjoaa!

Mikä liikuntadiplomi ylipäätään on?

Liikunnan lukiodiplomi on tunnustus liikunnallisesta pätevyydestä, osaamisesta ja kyvykkyydestä.

Miten se suoritetaan ja mitä sen suorittamiseen tarvitaan?

Liikunnan lukiodiplomin suorittamiseksi, opiskelijan on annettava seuraavat opinnäytteet:

- **Liikuntakykyisyys**

Opiskelija tulee tekemään MOVE-testin liikunnanopettajan johdolla. Tulokset pisteytetään.

- **Liikuntatiedot**

Opiskelija kirjoittaa noin 10-sivuisen tutkielman omasta liikuntasuhteestaan ja liikunnan merkityksestä hänen elämässään. Vaihtoehtoisesti, opiskelija kirjoittaa vuosittain vaihtuvan kansallisen esseetehtävän, jonka tehtävänanto tulee opetushallitukselta. Teksti arvioidaan ja siitä tulee arvosana.

- **Harrastuneisuus tai erityisosaaminen**

Opiskelijalla on mahdollisuus valita suoritustavaksi joko aktiivinen harrastuneisuus tai erityisosaaminen. Harrastuneisuudella viitataan opiskelijan jatkuvaan ja monipuoliseen liikunnan harjoittamiseen lukioaikana. Erityisosaaminen puolestaan arvioidaan opiskelijan esittämänä suorituksena valitsemassaan liikuntamuodossa tai urheilulajissa. Tämän näytön arvioi liikunnanopettajan lisäksi toinenkin asiantuntija, kuten valmentaja tai toinen liikunnanopettaja.

- **Yhteistyötaidot**

Liikunnanopettaja arvioi opiskelijan yhteistyö- ja työskentelytaitoja. Tästä tulee arvosana diplomiin.

Opiskelija kokoaa kaikki nämä opinnäytteet yhteen portfolioksi, joka muodostaa diplomityön.

Miten se hyödyttää tulevaisuudessa, esim. liikunta-aloille hakijoita?

Liikunnan lukiodiplomi voi hyödyttää jokaista opiskelijaa hieman eri tavalla. Diplomin terveyshyödyt ovat erinomainen lähtökohta. Liikunnallisen aktiivisuuden lisääminen voi hyödyttää lähes kaikkia lukiolaisia. On mahdollista, että opiskelijan motivaatio ja itsetunto voivat kehittyä positiiviseen suuntaan diplomityötä tehdessä. Diplomityö voi hyödyttää opiskelijaa kehittäen myös ongelmanratkaisutaitoja, yhteistyötaitoja, toiminnanohjausta, johtajuustaitoja ja näistä yleensä on hyötyä muillakin elämän osa-alueilla. Diplomityöllä on myös tärkeä kasvatuksellinen arvo. Opiskelijan opintopolun kannalta merkittävin konkreettinen hyöty ovat lisäpisteet haettaessa jatko-opiskelupaikkaan. Hyvänä esimerkkinä vaikka liikunnan alan koulutusohjelmat. Lisäpisteistä ja muista jatko-opiskelupaikkoihin liittyvistä yksityiskohdista saat lisätietoa meidän erinomaisilta opinto-ohjaajilta.

Ja jos haluata mainostaa/kertoa jotain muuta niin go for it! (Esimerkiksi muista kursseista)

Jos olet kiinnostunut videopeleistä, kilpailemisesta, pelialasta, tietokoneista, ohjelmista ja muista videopelaamisen ilmiöistä, hae e-sports -opintojaksolle LI011! Opintojaksolla on vierailevia luennoitsijoita, tutustumiskäyntejä, videopelaamista, pelivalmennusta, pelianalysointia ja tietenkin pelaamista.

E-sports -opintojaksolta on luontevaa päästä mukaan lukiomme joukkueen kilpailutoimintaan ja verkostoitua eri alan toimijoiden kanssa.

Kannattaa myös hakea hyvinvointikurssille, TE06:lle. Opintojaksolla harjoitellaan käytännönläheisesti oman hyvinvoinnin kehittämistä. Opetellaan hyvinvointitaitoja ja kehitetään terveysosaamista. Opintojakso on rakennettu siten, että se ei kuormita opiskelijaa, vaan se antaa lisää voimavaroja. Kannattaa hakea pian, koska paikkoja on rajattu määrä!

Isot kiitokset Juliukselle näistä tiedoista! Kannattaa laittaa kurssit muistiin ja hakea, jos yhtään kiinnostaa. Liikunnan lukiodiplomikaan ei tunnu olevan hassumpi juttu suorittaa!

Kuvataiteen lukiodiplomi

Vanja Kailu

Mitä hyötyä on kuvisdiplomin hakemisessa ja miksi sellaista kannattaisi saada?

“Kuvisdiplomin hyödyt: Voit saada lisäpisteitä hyvin suoritetusta kuvisdiplomista kun haet visuaalisen alan jatko-opintoihin. – – Kuvisdiplomin selkein hyöty piilee jokatapauksessa siinä että suoritettuasi diplomin hyväksytysti, olet osaavampi ja valmiimpi ottamaan vastuuta omasta taiteellisesta työskentelystä, mikä on merkittävä etu taide- ja visuaalisten alojen pääsykokeissa. Moniin taidealojen kouluihin on melko vaativat ennakkotehtävät ja valintakokeet, joissa sinun tulee pystyä arvioimaan omaa taiteellista tekemistä ja suunnittelemaan esimerkiksi omaa ajankäyttöä.”

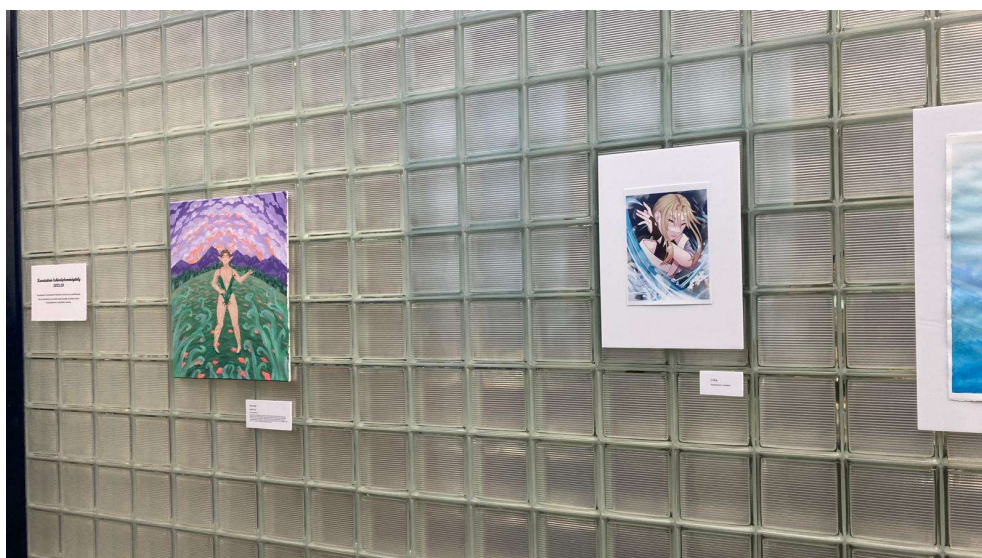
“Lisäksi kuvisdiplomin suorittamisesta saa kokonaisen kurssin, eli 2 opintopistettä. Jos olet luova ja taiteellinen tyyppi, ei ole mukavampaa tapaa kerätä opintopisteitä kuin tehdä taidetta! Tehtävänannot ovat laajoja ja useimmissa on vapaa toteutustapa ja tekniikka - voit

siis toteuttaa itseäsi hyvinkin vapaasti vaikkapa piirtäen, maalaten, rakennellen, valokuvaten, elokuvaten jne. ja samalla testata siipiäsi itsenäisenä kuvantekijänä.”

Kuva kuvisdiplomitöiden näyttelystä, Mimi Keränen

“Tervetuloa kuvisdiplomikurssille mikäli kasassa on 4 kurssia kuvisopintoja! Tule kysymään lisätietoja multa! (Eli kuvisope Hennalta (HAA))”

Kuvat: Mimi Keränen

Diplomeista lisää seuraavassa numerossa!